

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatae

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Decisio XXXV. De Pacto Negativo, seu renuntiativo hæreditatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](#)

Catholico, vel Ducibus Catholicis illorum malitia compesci potest & sacrilegia prohiberi: vel hujusmodi mala Religionis præter intentionem & per accidens contingunt; cum Princeps Catholicus solummodo intendat suam defensionem justam, vel justam juris sui recuperationem, à qua non tenetur desistere propter ea, quæ per accidens & præter intentionem eveniunt. Correa lo. cit. n. 1422.

Ita controversiam hanc decidit Timotheus, cuius decisionis probabilitati nihil derogatum volo, sed eam, quam habet, in medio relinquo. Interim ego multum inclino in sententiam Dianæ & Reiffenstuell, quæ Theologorum communis est, qui censem, nullam necessitatem temporalem, licet integræ provinciæ Catho-

lico Principi ab alio Catholicò ergo renatur, etiam bellò injustò, sufficiet tem esse causam, ut petat vel appetiat initio foedere auxilia ab Infidelibus aut Hæreticis, quando id cedit præjudicium vel periculum certum Religionis Catholicæ, aut ad immunitudinem Religionem Catholicam, a Hæresin verò aut Infidelitatem augendam, seu quando grave Religionis Catholicæ damnum aut præjudicium prævidetur, certò indè secundum; quidquid Jurisperiti quidam, & Principum Confiliarii sentiantur quod id nihil aliud videretur esse, quoniam extirpare vel oppugnare Religionem Catholicam, Hæresin verò aut Infidelitatem propugnare vel implantare, quod utique Juri Naturali repugnat.

TITULUS XXXV.

De Pactis.

DECISIO XXXV.

De Pacto negativo, seu renuntiatio hæreditatis.

SPECIES FACTI.

Hector S. R. I. Comes antiquissimæ familie duas successivè uxores habuit: ex prima sustulit filium

Hermannum, & filiam Lucretiam: ex altera duos filios, Philippum & Ferdinandum. Lucretia Gualtero Co.

Comiti nupta genuit filium Rudolphum, sed lite, quam super dote sua cum parente Hectore instituerat in Judicio, amicabiliter composita pactum contentiente Marito Gualtero, quo renunavit omni futurae prætensioni, cum predicto parente Hectore iniit in hac verba: quapropter etiam pro se & iis heredibus faciunt (Lucretia & Gualterus Maritus) generalem remissionem quietantiam prefato Illustrissimo Domino Comiti Hectori &c. Spatum perpetuum non petendi, querendi, aut prætendendi amplius rem ullam quocunque prætextu occasione supra dicta, ut neque ob

QUÆSTIO.

An Rudolpho obfit prædictum Lucretiae Matris Pactum renuntiativum?

Rationes Dubitandi.

Vldeatur, quod non I. Quia patera, quibus renuntiatur hæreditati nondum delatae, improbantur & nullius roboris esse declarantur. l. 94. ff. de adquir. hered. l. fin. C. de Pactis. Et quamvis de Jure Canonico dicantur fervanda esse, si adjiciatur juramentum. c. quamvis 2. de Pact. in 6. id tamen II. In praesenti casu non est adjectum, sed tantum promissio sub fide illustri roborata. Imò licet juramentum verum & formale accesserit; illud tamen non firmaret pactum de Jure Civili nullum ita, ut ex jussu servandum foret, sed tantum ipsum juramentum ex virtute Religio- nis stringeret, non vero pactum, utpote quod manet in sua infirmitate, uti docuimus in Candidato ad tit. de Jurejur. s. ult. Confirmatur: ad va- lorem & formam substantialem renuntiationis hæreditatis requiritur juramentum verum. per d. c. quamvis Bald. Panor. Natta, Besold. Myns. Stryck de filia nob. renuntiante c. 3. n. 11. 12. qui subdit: nullius in renuntiatione efficacie sunt formule: Bey Adelichen Ehren und Treuen ic. III. Omnes renuntiations sunt strictæ interpretationis. l. 47. ff. de Pact. b. 21.

Z 3

b. 21.

l. 21. C. ad S. C. Velleianum. Carpov.
p. 2. constit. 46. definit. 12. n. 6. Vul-
teius Confil. Marpurg. 17. n. 58. atque
in specie respectu foeminae renuntian-
tis hæreditari. Knipschild de Nobilit. l.
3. c. 12. n. 339. seqq. cum multis à
se allegatis, eò quod sint odiose;
quapropter nihil in talem renuntiatio-
nem venire debet, quod non est specialiter
expressum. **l. quidquid adstrin-
genda.** 99. ff. de V. O. Cravetta conf.
202. n. 10. nec de persona ad perso-
nam, nec de cau ad casum extendi
illa debet. **l. 27. pr. & S. 4. ff. de pac.**
l. 21. cit. sed in renuntiacione præfen-
ti nulla omnino fit mentio hæredita-
tis vel successionis: ergo ad hanc non
est extendenda, consequenter succe-
det loco Lucretia Rudolphus filius in
bonis avunculi: eoque magis, quod
IV. Renuntiatio hæc possit, & con-
sequenter, cum ita sit accipienda, ut
renuntianti quam minimum afferat
præjudicium. Cephal. Cons. 605. Mal-
lard. concl. 1270. n. 4. & **ll. Befold.**
Conf. 171. n. 100. debet intelligi tan-
tum de prætensione ex titulo *dotis*,
super quaefuit litigatum & postea trans-
actum, præsertim cum adiecta sunt
verba, *occaſione ſuprà dicta*, quibus se
referunt renuntiantes ad causam *dotis*,
ac insuper verba initialia Instrumenti
transactionis vel compositionis sonent
transactionem litis super causa *dotis*:
cum igitur ſolum super dote, non
vero de ſucceſſione hæreditaria, fue-
rit litigatum, etiam cenſetur tantum
prætentioni in cauſa dotali renuntia-

tum esse, & salvum consistere ius hereditariae successionis.

V. Juri, quod nondum actu quæsitum vel delatum, renuntiantur quæsitum. arg. l. 19. ff. de acquir. hereditate l. 27. §. 1. ff. de legat. 3. Late Barbara & Tabor in locis commun. c. 31. §. 3. Sed jus ad hereditatem fraternalm tempore renuntiationis nondum erat quæsitum vel delatum. Lucretia, sed tantum erat in spe intenta (nam licet spes liberorum quæ hereditatem paternam sit certa, a propterea huic spei à filiabus remittati hodiernis moribus possit, ut hereditas fraternalis, utpote non donata, est semper incerta, & ideo renuntiationi non subjacet, per ea, quædit Joannes Torre in amplio tractato de *Pactis futuræ successionis* l. 2. c. 1. 59. afferens, sic arbitrari communis Interpretatio.

VI. Certum est, quod Lucretia tanquam soror germana & functi Hermanni, de cuius hereditate successionem agitur, spectato Jure fuscet sola ab intestato exclusis fratribus unilateralibus & ex secundo thoro progenitis, quales sunt Philippus & Ferdinandus. Aut. Cessante cum duobus, p. c. de legit. hered. Nov. 118. c. 3. con sequenter & Rudolphus jure representationis: ergo etiam Rudolphus fuscet exclusis fratribus Lucretiae consanguineis, Philippo & Ferdinando, non obstante facta renuntiatione; quia haec non censetur fieri in favorem fratum unilateralium & ex altero thoro genitorum. Torre d. l. 2. c. 12. pp. 100-101.

aliter d. n. 15. eo quod renuntiatio censatur fieri in favorem illorum, qui aliounde ex dispositione Juris Communis simul cum renuntiante succederent, non vero illorum, qui de Jure Communis sunt exclusi. Id quod confirmatur sic: in materia odiofa, qualis est renuntiatio, nomine fratris tandem venit utrinque & ex duplice vinculo conjunctus, seu Germanus. Angelus ad tit. 1. de legit. agnat. sue. c. unde renuntiatio fraterna hereditatis in favorem fratris facta non se extendit ad fratrem uterimum, qui est unus tantum vinculi. Natta in d. c. quatuor n. 292. de Pact. in 6. ergo ne Philipps & Ferdinandus, qui tandem sunt fratres unius vinculi respetu Lucretia renuntiantur, nihil favoris consequuntur ex ista renuntiacione, consequenter non succedunt.

VII. Ad renuntiationem hereditatis paterna, materna, vel fraterna requiritur præfatio & consensus patris,

Decisio & Rationes Decidendi.

Quidquid autem sit de hucusque allatis, quorum efficacia quanta sit, ex infra dicendis apparebit, contra Rudolphum pronuntio, eique in ordine ad succedendum in bonis Hermanni avunculi obesse pactum & renuntiacionem matris Lucretiae existimo. Inducor ad sic sentiendum serè unico, si lane solidò argumento, quod sic formo: Lucretia potuit, & voluit re-

nuntiare pro se & filio suo non tantum hereditati paternæ, sed etiam fraternæ: ergo renuntiavit actu, quia actu in instrumento transactionis injicit pactum de nihil amplius prætentendo: ergo, sicut ipsa, si esset superstes, nihil posset prætendere de hereditate fratris, ita nec filius Rudolphus, quem comprehendit renuntiatio materna. Quod autem potuerit sic renuntiare, constat ex universalis ferè omni-

omnium regnum & provinciarum Europæ recepta consuetudine, multis in locis etiam statuto confirmata, vi cuius Nobiles fæminæ, & illustres filiæ solent, vel etiam debent, renuntiare hæreditati paternæ, aut maternæ etiam & fraternæ, assignata sibi dote competenti contentæ, idque in favorem fratrum & Masculorum hæredum, ut bona in agnatione seu in mascula stirpe conserventur ad conservandum & augendum familiæ splendorem & potentiam, quæ non conservatur in fæminis ac filiabus, utpote quæ per nuptias in alienam transeunt familiam, nomen familiæ suæ amittunt, atque, sicut familiæ initium sunt gignendo, ita nubendo alias ejusdem sunt finis. l. 195. ff. de V. S. l. 5. ibi: *mulier familiæ suæ & caput & finis est.* Atque hanc consuetudinem vigere passim in Germania, utr in Bavaria, Suevia, Franconia, Saxonia, Hassia, Burgundia, item in Gallia, Italia, Sabaudia, imo & in Asia, Africâque, testis est allegatis aliis Knipschild lib. 3. cit. c. 12. n. 2. seqq. ubi solam Alsatiam excipit. Estque illa Juri Divini Numer. 27. & 36. Josue 17. v. 4. consentanea, atque propter allatam rationem valde rationabilis, scilicet ob favorem familiæ in masculis conservandæ in majori flore & potentia; ut adeò, si existentibus masculis fæmina faciat renuntiationem, licet favor familiæ expressus non reperiatur, illa tamen non aliter, nisi in favorem & commodum masculorum, facta intelligatur. arg. l. 17. ff. de Legat. 1. Covarruv. in cit. c. quamvis parte

3. §. 3. n. 6. vers. quinto. Alex. Conf. 20. n. 6. vol. 1. Paris. Conf. 26. n. 10. 20. vol. 3. Roman. Conf. 16. n. 5. Chil. san. in Consuet. Burg. rubr. 7. §. 12. p. n. 6. seq. Besold. Conf. 1. n. 39. Kelenberz de Renant. q. 19. n. 11. Quod autem voluerit Lucretia renuntiare tam pro se, quam pro filio successioni etiam in hæreditate fraterna, patet abunde ex tenore instrumenti compositionis & pacti renuntiatiivi, si sonans: *pro se & suis Hereditibus faciunt generalem remissionem, & quietantiam & &c. pactum perpetuum non prætendendi amplius rem ullam catione supra dicta, ut neque ob ullam prætensionem juris paterni, morteni, NB. fraterni aviti, aut collateralis, quæ sibi competere, aut competrere posset, quounque modo aut tempore.* Cùm igitur ea censeatur mens & voluntas pacifcentium & renuntiantium, quam verba in sensu communiter recepto sumpta indicant per l. 69. pr. ff. de Legat. III. c. 12. de decimis. atque verba clare exprimant, voluntatem & pactum nihil amplius petendi ob ullam prætensionem, quæ ipsi competere posset quounque modo etiam quoad jus in bona fratris, dubitari non potest, quipper dictum pactum renuntiare volunt Lucretia, & actu renuntiarent subscribendo instrumentum, etiam omnibus illis bonis, quæ à fratre quounque modo, consequenter & timulo successionis hereditariæ, prætendere aliquando alias potuisse; con verba generalia generaliter sint intellegit.

ligenda & de omnibus speciebus sub generi contentis. l. 1. ff. de legat. præfundit, l. fin. ff. de auro, arg. &c. legat. lique in specie docet laudatus Joannes Torre d. l. 2. c. 1. n. 50. nempe successionem comprehendendi in renuntiatione, quæ sit generaliter de bonis, quæ in futurum competere possunt, licet successio in specie non exprimatur. Id ipsum repeatit c. 2. n. 7. sicc. & in Mantissa eidem tractatu subiecta c. 6. n. 2. 3. ubi Pasqualonus autem calum indubitabilem, quod

Dissolvuntur Argumenta in contrarium.

Primum ruit ex ratione decidendi, ubi ostendimus, Juri Scripto communi ferè ubique derogatum esse per oppositam consuetudinem passim receptam. Cui accedit in loco, quo facta est renuntiatio, speciale statutum, quod jubet hæreditates relinquiri.

Ad II. Ejusque confirmationem a jure consuetudo, vel statutum, plerisque in locis dat valorem renuntiationibus, ita etiam dat non juratis, vel falso non formaliter juramento, sed tantum fide Nobili vel Illustri firmatis; nam juramentum ad ejusmodi renuntiations invalidas aliquo modo firmandas requiritur à Jure Canonico, non verò ad validas, seu quas consuetudo vel statutum jam per se, & independenter à juramento facit subsistere: si verò juramentum formale adjiciatur actui valido, eum firmat tantum, ut obligationi Justitiæ, quam

(R.P. Pichler Decisiones.)

parit talis actus vel pactum validum, superaddat obligationem Religionis. Quod verò vi consuetudinis passim receptæ sustineantur renuntiations hæreditatis vel successionis future, si sicut sub fide sincera, vel sub fide Nobili, hej adelichen / gräflichen / fürstlichen Ehren/ wahren Worten/ trauen und glauben/ an ihds. Statt tradunt Fichardus Cons. 54. n. 2. 3. Dauth ad d. c. quamvis. n. 23. Goedd. 1. Marp. Cons. 27. n. 176. seq. Breulæus causa 3. c. 7. Weidenkopf cons. 48. n. 14. vol. 1. respons. variar. Brune man. ad l. ult. ff. de suis & legit. hæred. n. 4. Stryckius c. 2. n. 26. 27. & c. 2. n. 15. qui ultimus loco ex adverbo producto uti & alii, qui cum Natta Jas. Hartm. Pistor. Pruckman, Kellenbetz q. 3. per tot. id negant, intelligendi videntur solum in thesi & secundum jus scriptum, non verò in hypothesi contrariae consuetudini s;

A a

hæc

hæc enim facit tales asseverationem
sub fide principali, generositatis, nobili-
tatis &c. æquivalere vero & corporali
juramento, atque in aliis contractibus
passim æquivalere censetur, teste Knip-
schild de Nobilitate l. 2. c. 2. n. 46. seqq.
allegatis innumeris, & praxi etiam
Cameræ Imperialis. arg. c. ad aures de
his, que vi. c. pervenit de fidejuss.

Ad III. Quamvis renuntiationes in
thesi sint strictæ interpretationis, re-
nuntiationes tamen juris ad futuram
successionem & hæreditatem, quas fac-
iunt foeminæ in favorem stemmatis
ac familiæ in Masculis conservandæ
(licet fortè quoad personam renun-
tiantem sint strictæ) tamen quoad
objectum & jura, quibus renuntiatur,
sunt latæ interpretationis, utpote ce-
dentes in bonum publicum, conse-
quenter favorabiles; siquidem totius
Reipublicæ interest, florem, vires, &
dignitatem nobilium familiarum con-
servari & augeri. l. 1. §. 13. de inspic-
ventre. Knipchild l. 3. c. 12. n. 191. seq.
Proinde licet nulla in Pacto isto re-
nuntiationis facta sit specifica mentio
successionis vel hæreditatis, tamen ad
istam est extendendum. Imò terminis
æquivalentibus satis sicut expressa à re-
nuntiantे successio futura, partim cum
renuntiatio fuerit generalis, quæ om-
nes species prætensionis futuræ com-
pletitur, partim quia in specie jus ad
bona fratris exprimit, quod vix aliud
tum esse vel sperari poterat, quād ad
succedendum aliquando eidem ab in-
testato.

Ad IV. quod quidem non exigunt
habet speciem, negatur & pernegatur
quod solùm in causa dotis ulterior præ-
tensioni sit renuntiatum; siquidem ei
una parte non solent foeminæ renun-
tare hæreditati, nisi quando agitur, &
ipsiis caverur sufficienter de dote, pe-
c. quamvis de pactis in d. saepius citatum
ex altera verò Lucretia cum marito do-
pro se & hæredibus suis renuntians ou-
se declaravit, puòd præcisè ulten-
doti, super qua fuit litigatum, renun-
tiat, sed insuper post verba, occasione
suprà dictâ, que ad dotis causam video-
tur respicere, generaliter pacto per-
tuò adhuc renuntiat omni prætensi-
oni cuiusvis rei, & juris, quod ipsi
bonis paternis, maternis, & fraternis
quocunque modo aut tempore con-
petere posset; id quod evidenter con-
solam dotis causam, sed quamcumque
aliam prætensionem designat. Id quo-
überius inde clarescit, quod dos valle
ampla, ita ut majorem nullatenus præ-
tendere potuerit Lucretia, ei à par-
tunc promissa, & postea soluta fit; &
quod renuntiatio etiam respiciat jus ad
bona fratris & collateralium, à quibus
utique dos non fuit debita Lucrezia.
Quamvis igitur super sola dote fuit
litigatum, renuntiatio tamen se etiam
extendit ad alia, & ad quamcumque
prætensionem, consequenter etiam ad
id, quod titulò successionis aliquando
posset prætendi.

Ad V. N. Ma, cujus falsitatem de-
monstrat inveterata ferè omnium pro-
vinciarum consuetudo, vi cuius etiam
hæreditati fraternæ, cuius tantum pro-
babili

babilis & incerta datur spes, à foeminiis illistribus renuntiari solet cum efficacia. Nec adversatur Barbosa & Tabor loc. cit. sed in *limitat.* i. § 2. mox subjunctis faveat. Pariter & Joan. Torre, ex adverso allegatis, ibidem non loquitur de hypothesi, in qua renuntiat filia hæreditati fratre in favorem familie, quam renuntiationem approbant mores, sed ex audi potest de successionibus consanguinorum valde incertis, *nec re, nec spe,* ut loquitur, competentibus, & quidem inspecto Jure Communi, quod per se improbat Renuntiationes futurae successionis generatim. Imò cap. 2. seqq. 7. seqq. revolvit, etiam successionem futuram posse esse objectum renuntiations, cum sit revera spes probabilis.

Ad VI. C. ant. N. Conf. Nam renuntiatione filiarum illustrium vi consuetudinis & statutorum fit principaliter in favorem familie, quæ quoad nomen & splendorum conservatur in Masculis, licet renuntians hanc causam finalē in instrumento non expreſſerit, ut supra dictum est: ergo se etiam extendit ad fratres unius lateris, scilicet ad fratres consanguineos, seu ex eodem cum filia renuntiante parte genitos; cùm etiam in his conserveretur nomen & splendor familie, consequenter & apud hos reperiatur ratio & finis renuntiations. Joannes Torre non loquitur de casu famili, sed loquitur de casu, ubi nondum exiſtebat altetum Matrimonium, consequenter frater ex secundo Matrimonio genitus, proin de tali renuntians, tempore renuntiations, neque cogitavit, neque dixit, cogitare poterat: at in præsenti

A a 2 rece-

recepit; jam enim filii omnibus prodest. arg. l. 30. C. de fideicommissis. Dixi initio, transeat; non enim est credibile, quod frater Hermannus ex post non reficerit renuntiationem à foro-re factam: cui cum non sciatur contradixisse, eam suo consensu tacito ratificavit; cuiusmodi ratihabitio secura sufficeret. Stryck. cit. c. 3. n. 36. Adde, quod post decursum tanti temporis presumptio foret, actum renuntiationis suisse factum debitè & validè, consequenter cum consensu fratris Hermanni expresso, imò & ipsis præsentia, si probaretur harum conditionum necessitas.

Ad VIII. N. Ant. nam ratio renuntiationis reperitur eadem tam in descenditibus à foemina, quam in renuntiante foemina ipsa, nimurum propagatio stemmatis & conservatio familiæ in maribus, imò magis videntur exclusi descendentes, quam ipsa foemina vel mater renuntians: sicut exclusi ex alio capite à succellione excludunt etiam descendentes ex se per

l. i. ff. si quis aliq. test. prob. dicitur successor non debeat esse melius conditionis, quam antecessor. l. 45. ff. de R. J. & l. si viva §. nam licet l. de bon. matern. Et hinc sicut familiæ regulariter non succedit in feudis, nec ex ea descendentes masculi. Schall de Feud. c. 4. n. 3. Rosenthal de Feud. c. 7. concl. 32. n. 23. Nec obstat quod Rudolphus jam exsisterit in rerum natura tempore renuntiationis, quia per hoc nondum habuit jussus solutè quæstum ad hæreditatem vestrum & avunculi, sed sub conditione tantum, si ea aliquando deferenda matri Lucretiae, & ab hac ad ipsam transmittenda: cum igitur mater ipsa jam vivente renuntiaverit, sic ut non amplius potuit succedere, nec Rudolphus, qui tantum potest sperare hæreditatem ex jure matris, quo tamen ista se exxit renuntiando; cum utique nemo plus juri in alium transferre possit, quam ipse habeat. c. nemo 79. de R. J. in 6.

TITU.